

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/1816
Toplantı Tarihi/Sayısı : 6.12.2023/39
Karar Numarası : 2023/990
Başvuran : K. B. A.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. 112 Acil Sağlık Hizmetlerinde görevli kadın personelin doğumdan sonra gece nöbeti tutabilmesi talebe bağlı iken aynı usul ve esaslara göre çalışan diğer sağlık personelinin gece nöbet serbestisinin olmamasının ayrımcılık oluşturduğu iddiasına yöneliktir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, ... Devlet Hastanesinde radyoloji sağlık teknikeri olarak görev yaptığını, 11/1/2022 tarihinde doğum yaptığını, analık izninin bitmesi üzerine süt izni kullandığını, Hastane İdaresine gece nöbeti tutma talebini sözlü olarak ilettiğini, aldığı olumsuz cevap neticesinde talebini 9/5/2023 tarihli dilekçe ile yazılı olarak yinelediğini, Sağlık Bakanlığında alınan 1/6/2023 tarihli görüş yazısına istinaden talebinin uygun olmadığını belirtildiğini, ilgili görüş yazısı üzerine Sağlık Bakanlığında iletilmek üzere yazdığı 5/7/2023 tarihli dilekçede “Kanun hükmünün görüş yazısındaki gibi uygulanmasının ayrımcılık teşkil edeceğini ve İdarenin bunu düzeltmekle görevli olduğunu” belirttiğini, ancak Ankara İl Sağlık Müdürlüğü’nün 20/7/2023 tarihli ve ... sayılı yazı ile talebini 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 101’inci maddesinin ikinci fıkrasına atıfla reddettiğini, yalnızca 112 Acil Sağlık Hizmetlerinde görevli doğum yapmış kadın personele özel düzenlemeler yapılmasının diğer sağlık personeli, çocukları ve aileleri açısından ayrımcılık oluşturduğunu, bu özel düzenlemenin 112 Acil Sağlık Hizmetlerinde görevli doğum yapmış kadın personelin 24 saatlik nöbetlerle çalışabilmesine ve kalan günlerde çocuklarına vakit ayırabilmelerine imkân tanıdığını, diğer sağlık personelinin ise sadece hafta sonları ve iş çıkışlarında çocuklarına zaman ayırabildiğini, bu uygulamanın farklı meslek gruplarından olan kişiler arasında ayrımcılık oluşturduğunu, 112 Acil Sağlık Hizmetlerinde görevli doğum yapmış kadın personele gece nöbeti tutma serbestisi verilerek ayda 24 saatlik 7 gün nöbetle çalışmalarının sağlandığını, bu şekilde çalışan personelin ayda 23 gün boyunca çocuklarına vakit ayırabildiğini, 24 saatlik çalışma potansiyeline sahip ancak nöbet ile çalıştırılmayan diğer kadın personelin ise sadece hafta sonları ve iş çıkışlarında çocuklarıyla vakit geçirebildiğini, 112 Acil Sağlık Hizmetlerinde görevli kadın personelin doğumdan sonra gece nöbeti tutabilmesi talebe bağlı iken aynı usul ve esaslara göre çalışan diğer sağlık personelinin gece

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

nöbet serbestisinin olmamasının ayrımcılık oluşturduğunu iddia etmekte, gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı" başlıklı 3'üncü maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(...)"

4. 6701 sayılı Kanun'un "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ..."

5. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvurunun konusu" başlıklı 31'inci maddesi şöyledir:

"(1) Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu kapsamında cinsiyet, ırk, renk, din, dil, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasağı ihlalleri başvurunun konusunu oluşturur."

7. Mezkûr Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir."

8. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48 inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak

ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. 6701 sayılı Kanun'da cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hal, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılığın yasak olduğu düzenlenmiştir. Anılan temeller dışında bir temele dayanılarak veya herhangi bir temele dayanılmaksızın ayrımcılık iddiasında bulunulan haller, Kanun kapsamı dışında kalmaktadır.

12. Bu doğrultuda başvuru dilekçesi ve ekleri incelendiğinde, başvuran tarafından, 112 Acil Sağlık Hizmetlerinde görevli kadın personelin doğumdan sonra gece nöbeti tutabilmesi talebe bağlı iken aynı usul ve esaslara göre çalışan diğer sağlık personelinin gece nöbet tutabilme serbestisinin olmamasının ayrımcılık oluşturduğu iddiasının 6701 sayılı Kanun'da yer alan ayrımcılık temellerinden hangisine dayalı olarak gerçekleştiğinin belirtilmediği tespit edilmiştir.

13. Yukarıda açıklanan gerekçeler ve anılan mevzuat ile birlikte incelendiğinde, başvuruya konu iddiaların 6701 sayılı Kanun'da yer alan ayrımcılık temellerinden birine dayandırılmaması, yapılan inceleme ve araştırmada Kanun'da belirtilen herhangi bir ayrımcılık temelini tespit edilememesi sebebiyle başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

6/12/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye